

Svar på interpellation från Robert Hamberg (M) om digital utomlänsvård

Robert Hamberg (M) har inkommit med en interpellation om digital utomlänsvård. Interpellationen är ställd till och besvaras av hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande Katarina Nyberg Finn (S).

Robert Hamberg (M) frågar:

1. Hur ser fördelningen ut mellan remisser från regionens verksamheter till digitala utomlänsleverantörer och patienternas egna initiativ att söka dessa aktörer?
2. Vad bedömer du är de huvudsakliga orsaker som ligger bakom att patienter väljer digital utomlänsvård framför regionens egen vård?
3. Vilka åtgärder anser du vidta för att stärka uppföljningen, säkerställa att vården används på tydliga medicinska grunder och garantera att regionens resurser används på ett effektivt och ansvarsfullt sätt?

Svar på fråga 1:

De digitala utomlänsleverantörerna är underleverantörer till hälsocentraler i andra regioner. Under 2025 skickades totalt 13 749 remisser för personer skrivna i Jämtland Härjedalen till mottagare utanför primärvård i egen regi. Det går dock inte, utan en omfattande manuell genomgång, att särskilja vilka remisser som gått till andra regioners hälsocentraler och än mindre till deras underleverantörer. Detta beror på att remisser inte klassificeras på ett sätt som möjliggör sådan uppföljning.

Samtidigt kan vi dra en tydlig slutsats. De större digitala utomlänsleverantörerna återfinns inte i mottagarlistan för dessa remisser. Under 2025 betalade regionen 9,2 miljoner kronor för digital vård till 7 962 patienter i andra regioner. För dessa patienter har det endast i enstaka fall rört sig om planerad vård, vilket normalt skulle vara fallet vid remiss.

Bedömningen är därför att det i mycket liten utsträckning handlar om remitterad vård och i mycket hög utsträckning om patientinitierade kontakter. Detta ligger också i linje med SKR:s analys av hur systemet fungerar i dag.

Svar på fråga 2:

Den låga tillgänglighetströskeln är en viktig förklaring till att patienter väljer digital utomlänsvård. Dessa aktörer erbjuder ofta snabb kontakt, generösa öppettider och enkla ingångar.

Men det handlar också om hur systemet är utformat. Digitala vårdaktörer verkar inom ersättningsmodeller som i högre grad premierar volym, medan regionens egen vård styrs av medicinska prioriteringar och behov. SKR pekar i sina nya rekommendationer på just detta som ett grundläggande problem, att ersättningssystemet riskerar att driva fram fler vårdkontakter än vad som är medicinskt motiverat.

Samtidigt behöver vi vara självkritiska. Tillgänglighet och enkelhet spelar roll för patienterna. Region Jämtland Härjedalen deltar därför i det nationella arbetet med att utveckla 1177 och arbetar parallellt med att stärka den digitala tillgängligheten i den egna verksamheten.

Svar på fråga 3:

Uppföljningen av digital utomlänsvård är i dag begränsad. Vården ges inom andra regioners vårdvalssystem, vilket innebär att dessa regioner fakturerar oss utan att vi har full insyn i varje enskild vårdkontakt. Att i efterhand granska dessa kontakter skulle kräva mycket stora administrativa resurser.

Det är också just denna problematik som SKR nu adresserar. I de nya rekommendationerna tydliggörs att ersättning endast ska utgå när en digital kontakt utgör kvalificerad sjukvård inte vid exempelvis rådgivning, administrativa åtgärder eller hänvisningar utan medicinsk bedömning.

För Region Jämtland Härjedalen innebär detta att vi:

- kommer att följa och tillämpa de nationella riktlinjerna
- stödjer en skärpt nationell uppföljning och tydligare regelverk
- verkar för att ersättning kopplas till medicinsk kvalitet snarare än volym

SKR lyfter också behovet av en mer kraftfull statlig tillsyn, vilket jag delar. Det är i grunden orimligt att regioner ska finansiera vård där vi varken kan styra innehållet eller fullt ut följa upp kvaliteten.

Detta är inte en fråga som enskilda regioner kan lösa på egen hand. Därför är det avgörande att utvecklingen nu går mot ett mer sammanhållet, transparent och medicinskt motiverat system för digital vård.

Katarina Nyberg Finn (S)
Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande